

O Δ Y Σ Σ E I A Σ
P A Ψ Ω I A I A N.

Odyss. II.

A

S U M M A R I U M.

Enarrato errore suo, Ulysses a primoribus Phaeacum nova munera accipit, quae postero mane in navem instructam comportantur (1-23); perque rei quam diem sacrificio et epulis adhibitus, compellatis principibus, discedit, et quietissima navigatione in Ithacam devehitur (24-95). Ibi quum portum Phorcynis in vicinia antri Nymphaeum intraverunt remiges, dormientem exponunt in litore; navem autem remeantem in saxum mutat Neptunus, placatus eam ob rem a Phaeacibus (96-187). At experrectus Ulysses primum ignorat insulam suam, quippe nebula cinctus consilio Minervae, cum qua, speciem adolescentis induita, sermones confert ementito nomine, neque adeo, edoctus ubi sit, ac deam praesentem veneratus, caute agere desinit (188-351): mox postquam, dilabente nube, redditam patriam salutavit, Minerva eius bona recondit in antro, ipsumque ante omnia ad caedem procorum hortatur. et, ne agnoscatur ab Eumaeo, magistro subulorum, notisque ceteris, in senem mendicum transformat (352-440).

OΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν.

Οδυσσέως ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων
καὶ ἄφιξις εἰς Ἰθάκην.

Ως ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκήν ἐγένοντο σιωπῆς.
ηληθμῶς δ' ἔσχοντο πατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὸν δ' αὐτὸν Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε.

Ως Ὁδυσεῦ, ἐπεὶ ἴκεν ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατεῖς δῶ,
ὑψερεφές, τῷ σὲ οὕτοις παλιμπλαγχθέντα γέδιο
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἶρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἴνον
αἰεὶ πίνεται ἐμοῖσιν, ἀκονάζεσθε δ' ἀοιδοῦ.
εῖματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ χηλῷ
κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαιδαλος, ἄλλα τε πάντα
δῶρα, ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδε ἐνεικαν.
ἄλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἡδὲ λέβητα
ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὐτεῖς ἀγειρόμενοι πατὰ δῆμον

15 τισόμεθ· ἀργαλέον γὰρ ἔνα προικὸς χαιρίσασθαι.
 Ως ἔφατ̄ Ἀλκίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήγδανε μῆθος.
 οἱ μὲν παικτείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
 ἡμος δ' ἡριγένεια φάνη δοδοδάκτυλος Ἡώς,
 νῆ ἄρδ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν·
 20 καὶ τὰ μὲν εῦ κατέθηκ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
 αὐτὸς ἴὼν διὰ νηός, ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἔταιρων
 βλάπτοι ἐλαυνόντων, διπότε σπερχοίατ̄ ἐρετμοῖς.
 οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο πίον, καὶ δαῖτ̄ ἀλέγυνον.
 Τοῖσι δὲ βοῦν ἰέρευντ̄ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
 25 Ζηνὶ κελαινθεφῇ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
 μῆρα δὲ κείαντες δαίνυντ̄ ἐρικυδέα δαῖτα,
 τεοπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο Θεῖος ἀοιδός,
 Λημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὁδυσσεὺς
 πολλὰ πρὸς ἡέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
 30 δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
 ὡς δ' ὅτε ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ὥτε πανῆμαρ
 νειὸν ἀν' ἔλκητον βός οἴνοπε πηγτὸν ἀροτρον·
 ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυν φάος ἡέλιοιο,
 δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ̄ ιόντι·
 35 ὡς Ὁδυσῆς ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἡέλιοιο.
 αἴψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
 Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῆθον·
 Ἀλκίνος κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 πέμπετε με σπείσαντες ἀπήμονα, χαιρέτε δ' αὐτοῖς·
 40 ἥδη γὰρ τετέλεσται, ἂ μοι φίλος ἥθελε θυμός,
 πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ Οὐρανίωνες
 ὅλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
 νοστήσας εῦροιμι, σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.

νῦμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἔϋφραίνοιτε γυναικας
κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὅπασειαν 45
παντοίην, καὶ μήτι καιὸν μεταδήμιον εἴη.

Ὦς ἔφαθ· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἡδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
καὶ τότε κήρυκα προξέφη μένος Ἀλκινόοιο·

Ποντόνος, κρητῆρα κερασσάμενος, μέθυν νεῦμον 50
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὅφος ἐνξάμενοι Διὸς πατρὶ¹
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐντὸν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὦς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίσνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν 55
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἔξ έδρεων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὁδυσσεύς,
Ἄργήτη δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεια πτερόεντα προσηγόριζε.

Χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰςόκε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τάτε̄ ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται. 60
αὐτάρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.

Ὦς εἰπὼν, ἵπέρο οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὁδυσσεύς.
τῷ δ' ἄμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης. 65
Ἄργήτη δ' ἄρα οἱ διωὰς ἄμε̄ ἔπειμπε γυναικας·
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἡδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἑτέρην χηλὸν πυκνὴν ἄμε̄ ἔπειμπε κομίζειν.
ἡ δ' ἄλλη στόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.

Αὐτάρ ἐπεὶ δ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἡδὲ θάλασσαν, 70
αἷψα τάγ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆς ἀγανοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἀπασαν·

καὶ δ' ἄρδ' Ὁδυσσηῇ στόρεσαν δῆγός τε λίνον τε
 τηὸς ἐπ' ἵκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὔδοι
75 πρόμνης· ἀν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
 σιγῇ· τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῖσιν ἔκαστοι
 κόσμῳ, πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τοητοῦ λίθοιο.
 ἐνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνεῳδίπτουν ἄλα πηδῶ·
 καὶ τῷ νήδυμος ὑπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιπτεν,
80 νήγρετος, ἥδιστος, Θανάτῳ ἄγχιστα ἔοικός.
 ή δ', ὥστ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ὑπποι,
 πάντες ἀμὲν δρυηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἡμάσθλης,
 ὑψόσ' ἀειρόμενοι, δίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
 ὡς ἄρα τῆς πρόμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὅπισθεν
85 πορφύρεον μέγα θῦν πολυφλοίσβοιο Θαλάσσης.
 η δὲ μάλιστρα φαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
 κίρκος διαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
 ὡς ή δίμφα θέουσα Θαλάσσης κύματ' ἔταμεν,
 ἀνδροι φέρουσα, θεοῖς ἐνάλιγκα μήδε ἔχοντα·
90 οἵ πρὸν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα δὲν κατὰ θυμόν,
 ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 δὴ τότε γέντρομέντος εῦδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
 Εὗτ' ἀστήρος ὑπερέσχε φαάντατος, δέστε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἡοῦς ἡριγενείης.
95 τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλυνατο ποντοπόδος νηῦς.
 Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμήν, ἀλίοιο γέροντος,
 ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
 ἀκταὶ ἀπορρόγες, λιμένος ποτιπεπτηνῖαι·
 αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυςαήων μέγα κῦμα
100 ἔκποθεν· ἐντοσθεν δέ τοι ἀνεν δεσμοῖο μένουσιν
 νῆες ἔνσελμοι, ὅτε ἀν ὁρμούν μέτρον ἵκωνται.

αὐταρ ἐπὶ κρατός λιμένος τανύφυλλος ἔλαιη·
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἀντρον ἐπήρατον, ἡεροειδές,
ἴρὸν Νυμφάων, αἱ νηϊάδες παλέονται.

ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆς ἔασιν
λάϊνοι. ἐνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.

ἐν δ'. ίστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἐνθα τε Νύμφαι
φάρες ὑφαίνοντιν ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἴδεσθαι·

ἐν δ' ὄδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσὶν·
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο, παταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,

αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ, θεώτεραι· οὐδέ τι κείνῃ
ἄνδρες ἐξέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὄδος ἐστιν.

"Ἐνθ' οἶγ' εἰςέλασαν, πρὸν εἰδότες· ἡ μὲν ἔπειτα
ἡπείρῳ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
σπερχομένη· τοίων γὰρ ἔπειγετο χέρσος ἐρετάων.

οἱ δ' ἐν νηὸς βάντες εὔζυγον ἡπειρόνδες,
πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐν νηὸς ἀειραν,
αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ δίγεῃ σιγαλόεντι.

καὶ δ' ἄρδ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὑπνῷ,
ἐκ δὲ κτήματ' ἀειραν, αἱ οἱ Φαίηκες ἀγανοὶ

ώπασαν οἴκαδ' ιόντι, διὰ μεγάθυμον Αθήνην.
καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἔλαιης ἀθρόα θῆκαν

ἔκτος ὄδοι, μή πού τις ὄδιτάων ἀνθρώπων,
πρὸν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.

αὐτοὶ δ' αὗτ' οἰκόνδε πάλιν κιον.— Οὐδ' Ἔνοσίχθων
λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέων Ὀδυσῆΐ
πρῶτον ἐπηπείλησε, Λιὸς δ' ἔξείρετο βουλήν.

Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐτι τίουσιν,
Φαίηκες, τοίπερ τοι εμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης.

130

καὶ γάρ νῦν Ὄδυσση ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὐποτὸς ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.

οἱ δὲ εῦδοντες ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες

135 κάτθεσαν εἰνὶ Ιθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἀσπετα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
πόλλ', ὅστ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἔξηρατ Ὄδυσσευς,
εἴπερ ἀπήμων ἥλθε, λαχών ἀπὸ ληίδος αἰσαν.

Τὸν δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

140 ὡς πόποι, Ἐννοσίγαι εὐδουσθενές, οἶον ἔειπες·
οὗτοι σὲ ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη,
πρεσβύτατον καὶ ἀριστον ἀτιμίησιν ἵαλλειν.
ἀνδρῶν δὲ εἴπερ τίς σε βίη καὶ κάρτεϊ εἴκων
οὗτοι τίει, σοὶ δὲ ἐστὶ καὶ ἔξοπίσω τίσις αἰεί.

145 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, καὶ τοι φίλον ἐπλετο θυμῷ.

Τὸν δὲ ἡμείβετε ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
αἷψά κέργαν ἔρξαιμι, Κελαινεφές, ὡς ἀγορεύεις·
ἄλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν διπέζομαι ἥδε ἀλεείνω.

νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα,

150 ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἡεροειδεῖ πόνιῳ
δαῖσαι· ἵνα ἥδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Τὸν δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
ὡς πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἀριστα,

155 διππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης,
νηὶ θοῇ ἵκελον· ἵνα θαυμάζωσιν ἀπαντες
ἀνθρώποι· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόχος ἀκουστα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

βῆ δὲ ἵμεν ἐς Σχεδίην, ὅθι Φαιήκες γεγάσιν. 160

ἔνθ' ἔμεν· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἥλυθε ποντοπόρος νῆσος,
ὅμιφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἥλθ' Ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶκαν ἔθηκε, καὶ ἐδόξασεν ἔνερθεν,
χειρὶ καταπορηεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.

Οἱ δὲ πρὸς ἄλλήλους ἔπειτα πτερόεντὶ ἀγόρευον 165
Φαιήκες δολιχήρετμοι, ναυτίκλυτοι ἄνδρες.
ῶδε δέ τις εἴπεσκεν, ἴδων ἐς πλησίον ἄλλον·

὾Ω μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδηστ' ἐνὶ πόντῳ,
οὐκαδέποτε ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προύφαίνετο πᾶσα.

὾ς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δέ οὐκ ἵσαν, ὡς ἐτέτυκτο. 170
τοῖσιν δέ Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

὾ πόποι! ἡ μάλα δή με παλαιάφατα θέεσφαθ³
ἰκάνει

πατρὸς ἔμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων³ ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὔνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἶμεν ἀπάντων.

φῇ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα, 175
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἡεροειδεῖ πόντῳ
φαισέμεναι, μέγα δέ ἡμιν ὅρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ώς ἀγόρευτός γέρων· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.

ἄλλ' ἄγεθ³, ως ἀνέγων εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἱκηται 180
ἡμέτερον προτὶ ἄστιν· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κειριμένους ιερεύσομεν, αἵ τε ἐλεήσῃ,
μηδέ ἡμῖν περίμηκες ὅρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.

὾ς ἔφαθ³· οἵ δέ ἔδδεισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρους. 185
ώς οἱ μέν δέ εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἥδε μέδοντες,
ἔσταότες περὶ βωμόν. — Ο δέ ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,

εῦδων ἐν γαῖῃ πατρῷῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἥδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ Θεὸς ἡέρα χεῦεν
 190 *Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὅφρα μιν αὐτὸν*
ἄγνωστον τεύξειεν, ἔκαστά τε μυθήσαιτο,
μή μιν ποὺν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
ποὺν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
τούνεκ ἄρδεν ἄλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
 195 *ἀτραπιτοί τε διηγειέες, λιμένες τε πάνορμοι,*
πέτραι τὸν ἥλιβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
στῇ δὲ ἄρδεν ἀναίξας, καὶ δὲ εἰςιδε πατρίδα γαῖαν·
ῷμωξέν τὸν ἄρδεν ἔπειτα, καὶ ὡς πεπλήγετο μηρῶν
χερσὶ καταπορηνέσσεν· ὀλοφυρόμενος δὲ ἔπος ηὔδα·
 200 *Ὤ μοι ἔγώ, τέων αὐτεῖ βροτῶν ἐξ γαῖαν ἵκάνω;*
ἢ δὲ οἴγενος ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἢ φιλόξεινοι, καὶ σφιν νόος ἔστι Θεούδής;
πῃ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῃ τε καὶ αὐτὸς
πλάζομαι; αὖθις ὅφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
 205 *αὐτοῦ· ἔγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερομενέων βασιλήων*
ἔξικόμην, ὃς κέν μὲν ἐφίλει, καὶ ἔπειτε νέεσθαι.
νῦν δὲ οὐτὸν ἄρδεν πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μήτως μοι ἐλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὡς πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
 210 *ἡσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἥδε μέδοντες,*
οἵ μὲν εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον; ἢ τέ μὲν ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὑδείελον, οὐδὲ ἐτέλεσσαν.
Ζεὺς σφείας τίσαιθ' ἵκετήσιος, ὃςτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται, ὃςτις ἀμάρτη.
 215 *ἄλλος ἄγε δὴ τὰ χρήματα ἀριθμήσω, καὶ ἴδωμαι,*
μήτι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.

Ως εἰπὼν, τρίποδας περικαλλέας ἡδὲ λέβητας
ἥριθμει καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εῖματα καλά.
τῶν μὲν ἄρδοντει· ὁ δὲ ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἔρπνζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, 220
πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἥλθεν Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ, ἐπιβώτοι μῆλων,
παναπάλῳ, οὗτοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔστιν,
δίπτυχον ἀμφῷ ὕμοισιν ἔχουστ' εὐεργέα λάπην·
ποσσὶ δὲ ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλον ἔχει, χερσὶ δὲ ἄκοντα. 225
τὴν δὲ Ὁδυσεὺς γήθησεν ἴδων, καὶ ἐναντίος ἥλθεν,
καὶ μιν φωνήσας ἐπεια πτερόεντα προσηύδα.

Ὥ φίλος, ἐπει τε πρῶτα μιχάνω τῷδε ἐνὶ χώρῳ,
χαιρόει τε, καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολίσαις,
ἄλλα σάω μὲν ταῦτα, σάω δὲ ἐμέ· σοὶ γάρ ἔγωγε 230
εὐχομαι, ὅστε θεῶ, καὶ σεν φίλα γούναθεν ἵκάνω.
καὶ μοι τοῦτο ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφδος εὖ εἰδὼ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάστιν;
ἢ πού τις νήσων εὐδείλος, ἢε τις ἀκτὴ
κεῖθεν ἄλλη κεκλιμένη ἐριβώλαιος ἥπειροιο; 235

Τὸν δὲ αὐτει προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
νῆπιός εἰς, ω̄ξεῖν, ἢ τηλόθεν εἰλίκλουθας,
εἰ δὴ τίρνδε τε γαῖαν ἀνείψεαι. οὐδέ τι λίην
οὔτω νώνυμός ἐστιν· οὐσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
ημὲν ὅσοι ναίουσι πρός Ἡῶ τὸν Ἡέλιον τε, 240
ηδὲ ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἡερόεντα.
ἥτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἵππήλατός ἐστιν,
οὐδὲ λίην λυπόη, ἀτὰρ οὐδὲ εὐρεῖα τέτυκται.
ἐν μὲν γάρ οἵ σπιτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δὲ ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε ἐέρση. 245

αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ἥλη
παντοίη, ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν.

τῷ τοι, ξεῖν,² Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ³ ἔκει,
τήρηπερ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιύδος ἔμμεναι αἵης.

- 250 Ως φάτο· γήθησεν δὲ πολύτιλας δῖος Ὄδυσσεύς,
χαιρῶν ἦ γαῖῃ πατρῷῃ, ὡς οἱ ἔειπεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·
καὶ μιν φωνήσας ἐπει πτερόεντα προσηύδα·
οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῆθον,
255 αὐεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν.

Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείη,
τηλοῦ ὑπέρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουνθα καὶ αὐτὸς
χρήμασι σὺν τοῖςδεσσι· λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υῖα κατέκτανον Ἰδομενῆς,

- 260 Ὄρσιλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείη
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν·
οῦνεκά με στερέσαι τῆς ληίδος ἥθελε πάσης
Τρωϊόδος, τῆς εὗνεκ' ἐγὼ πάθον ἀλγεα Θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.

- 265 οὖνεκ' ἄρ' οὐχ ὡ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δῆμῳ ἔνι Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἥρον ἐταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκῆρει δουρὶ⁴
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἐταίρῳ·
νῦξ δὲ μάλα δυοφερή κατέχ⁵ οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
270 ἀνθρώπων ἐνόησε· λάθον δέ εἰ Θυμὸν ἀπούρας.
αὐτάρ ἐπειδὴ τόνγε κατέκτανον δξεῖ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγών ἐπὶ νῆα κιῶν Φοίνικας ἀγανούς
ἔλλισάμην, καί σφιν μενοεικέα ληίδα δῶκα·
τούς μ' ἐκελευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι,

- ἢ εἰς Ἡλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο τὸς ἀνέμοιο,
πόλλ' ἀεκαζομένους· οὐδέ τὸς θελον ἔξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἴκανομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δὲ ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπον μνήστις ἔην, μάλα περι χατέουσιν ἐλέσθαι.
ἀλλ' αὕτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἀπαντες.
ἐνθέ μὲν γλυκὺς ὑπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
οἱ δὲ χρήματα ἐμὰ γλαφυρῆς ἐν νηὸς ἐλόντες
κάτθεσαν, ἐνθα περι αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δὲ Σιδονίην εὐναιομένην ἀναβάντες
ῳχοντ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ως φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δὲ τὴν γυναικί^{την}
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔογε εἰδυίη.
καὶ μιν φωνήσαστο ἐπεα πτερόεντα προσηύδα.
Κερδαλέος καὶ εἴη καὶ ἐπίκλοπος, ὃς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεός ἀντιάσειεν.
σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἄττα, οὐκ ἄρδε ἔμελλες,
οὐδέ τὸν σῆν περι ἐών γαιῆ, λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν;
ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἀμφω
κέρδε· ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν δέκατος ἀπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δὲ ἐν πᾶσι θεοῖσιν
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύγε τὸν
Παλλάδον Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἢτε τοι αἰεὶ^{τοι}
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἥδε φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
νῦν αὖ δεῦρο ἴκόμην, ἵνα τοι σὺν μήτιν ὑφίγω,

χρήματά τε ιρύψω, ὅσα τοι Φαιήκες ἀγανοὶ
 305 ὥπασαν, οἴκαδ' ίόντι, ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε,
 εἴπω θ', ὅσσα τοι αἴσα δόμοις ἔνι ποιητοῖσιν
 κήδε ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
 μηδέ τῳ ἐκφάσθαι, μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν,
 πάντων, οὔνεκ ἄρδ' ἡλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
 310 πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὄδυσ-
 σεύς·

ἀργαλέον σε, Θεά, γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
 καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἔίσκεις.
 τοῦτο δ' ἐγὼν εὐ̄ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἡπίη ἦσθα,
 315 εἴως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν νῖες Ἀχαιῶν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπίν,
 βῆμεν δ' ἐν τήσσει, Θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
 οὐ σέγ' ἐπειτα ἴδον, ιούρη Διός, οὐδὲ ἐνόησα
 νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάκνοις.
 320 [ἀλλ' αἰεὶ, φρεσὶν ἥσιν ἔχων δεδαῆγμένον ἥτοδος,
 ἡλώμην, εἴως με Θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
 ποὶν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δῆμῳ
 θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἥγαγες αὐτή.]
 νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γοννάζομαι — οὐ γὰρ ὅιώ
 325 ἥκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλὰ τινὲς ἄλλην
 γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέονταν ὅιώ
 ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἡπεροπεύσης
 εἰπέ μοι, εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱνάνω.

Τὸν δ' ἥμείβετε ἐπειτα Θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 330 αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
 τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,

οῦνεκ ἐπητής ἔσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἔχέφρων.

ἀσπασίως γάρ καὶ ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἔλθων
ἴεται ἐνὶ μεγάροις ἵδειν παιδάς τὸν ἄλοχόν τε·

σοὶ δὲ οὐπώ φίλον ἔστι δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι, 335

ποίη γέται σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἡτε τοι αὗτας
ἥσται ἐνὶ μεγάροισιν· διῆνδρα δέ οἱ αἰεὶ

φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἥματα δακρυχεούση.

αὐτὰρ ἔγὼ τὸ μὲν οὖποτέν ἀπίστεον, ἀλλὰ ἐνὶ θυμῷ
ἥδε, ὁ νοστήσεις ὀλέσσας ἀπὸ πάντας ἔταιρους. 340

ἄλλα τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι,
πατροκαστιγνήτῳ, ὃς τοι κότον ἐνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ νιὸν φίλον εἶαλάωσας.

ἄλλη τοι δεῖξω Ιθάκης ἔδος, ὅφρα πεποίθῃς.

Φόρκυνος μὲν ὅδε ἔστι λιμήν, ἄλλοιο γέροντος. 345

ἥδε δὲ ἐπὶ ιδατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαιή·

[ἀγχόθι δὲ αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἡεροειδές,
ἴδον Νύμφαῶν, αἵ νηϊάδες οὐαλέονται.]

τοῦτο δέ τοι σπέος ἔστι πατηρεφές, ἐνθα σὺ πολλὰς
ἔρδεσκες Νύμφησι τεληέσσας ἑκατόμβας. 350

τοῦτο δέ Νήριτόν ἔστιν, ὅδος οὐαπειμένον ὑλῇ.

Ως εἰποῦστα θεὰ σκέδαστή ἡέρα· εἴσατο δὲ χθών·

γῆθησέν τε ὁδὸν ἐπειτα πολύτιλας δῖος Οδυσσεύς,

χαιρῶν ἦ γαῖῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἀρουραν.

αὐτίκα δέ Νύμφης ἡρήσατο, χειρας ἀνασχών. 355

Νύμφαι νηϊάδες, οὐδραι Λιός, οὖποτέν ἔγωγε.

ὅψεσθ' ὕμμι εφάμην· νῦν δὲ εὐχωλῆς ἀγανῆσιν

χαιρετέ· ἀτάρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὡς τὸ πάρος περ,

αἴ κεν ἐᾶ πρόφρων με Λιός θυγάτηρ ἀγελείη

αὐτόν τε ζώειν, καὶ μοι φίλον νιὸν ἀεξη.

360

Τὸν δ' αὗτα προσέειπε θεὸν γλαυκῶπις Ἀθῆνη·
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.
ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῷ ἀντρου θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμη.
365 αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὁκὸς ἄριστα γένηται.

Ως εἰποῦστα θεὰ δῦνε σπέος ἡεροειδές,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὁδυσσεὺς
ἀσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκόν,
εἶματά τ' εὐποίητα, τά οἱ Φαιήνες ἔδωκαν.
370 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρησιν
Παλλὰς Ἀθηναίη, πούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

Τὼ δὲ καθεξομένω ιερῆς παρὰ πυθμένῳ ἐλαίῃς,
φραζέσθην μηνστῆροις ὑπερφιάλοισιν ὅλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἥρκες θεὰ γλαυκῶπις Ἀθῆνη·

375 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχανός Ὁδυσσεύς,
φράξεν, ὅπως μηνστῆροις ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆσεις,
οἵ δή τοι τοίετες μέγαρον κάτα ποιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἔδνα διδόντες.
ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὁδυρομένη κατὰ θυμόν,
380 πάντας μέν δ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐνάστῳ,
ἄγγελλας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾶ.

Τὴν δὲ ἀπαμειβόμενος προσεφη πολύμητις Ὁδυσ-

σεύς·

ὦ πόποι! ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
φθίσεσθαι οὐκὸν οἴτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
385 εἰ μή μοι σὺ ἔκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε, μῆτιν ὑφῆνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς·
πάρο δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μένος πολυθαρσές ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὸν κρήδεμνα.

αἵ μοι ὡς μεμανῖα παρασταίης, Γλαυκῶπι·
καὶ κε τοιηκοσίοισιν ἔγὼν ἄνδρεσσι μαχούμην,
σὺν σοι, πότνια Θεά, ὅτε μοι πρόφραστ' ἐπαρήγοις. 390

Τὸν δὲ ἡμείβετέ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
διππότε πενθεθά· καὶ τινὸς ὅντος
αἴματί τε ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἀσπετον οὖδας 395
ἄνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἄλλος ἄγε σ' ἄγνωστον τεῦχον πάντεσσι βροτοῖσιν.
νάρψω μὲν χρόα ναλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ξανθὰς δὲ εκφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαιφος
ἔσσω, ὃ κε στυγέησιν ἵδων ἄνθρωπος ἔχοντα. 400

κνυζώσω δέ τοι ὅσσε, πάρος περιμαλλέ εόντε·
ώς ἀν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
σῆ τε ἀλόχῳ καὶ παιδὶ, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβότην εἰς αφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, δικῆς δέ τοι ἥπια οἶδεν, 405

παῖδα τε σὸν φιλέει καὶ ἔχεφρονα Πηγελόπειαν.
δήεις τόνγε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
πάρος Κόρακος πέτρῃ, ἐπὶ τε κρήνῃ, Ἀρεθούσῃ,
ἔσθονται βάλανον μενοεικέα, καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τάθ' ὑεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410

ἔνθα μένειν, καὶ πάντα παρήμενος ἔξερεες θαῖς,
ὄφρος ἀν ἔγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναια,
Τηλέμαχον ναλέοντα, τεὸν φίλον νιόν, Ὁδυσσεῦ·
ὅς τοι ἐς εὐρύχοον Λακεδαιμονα πάρος Μενέλαον
ῷχετο πενσόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἦν που ἐτείης. 415

Τὴν δὲ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὅδυσ-
σεύς.

τίπτε τ' ἄρδ' οὐδὲ οἵ γε εἰπεῖς, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυῖα;
ἢ ἡνα που καὶ κεῖνος ἀλόμενος ἀλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσιν;

420 Τὸν δ' ἡμείβετέ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.

αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
κεῖσθε ἐλθών· ἀτὰρ οὕτων ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἔκηλος
ῆσται ἐν Ἀτρεΐδᾳ δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.

425 ἢ μέν μιν λογόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ,
ἴέμενοι κτεῖναι, πρὸν πατρίδα γαῖαν ἱέσθαι·
ἀλλὰ τάχ' οὐκ δύω, πρὸν καὶ τινα γαῖα καθέξει.
[ἄνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.]

Ως ἄρα μιν φαμένη δάβδῳ ἐπεμάσσατέ Ἀθήνη·

430 οὐδοψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ξανθὰς δὲ ἐκ κεφαλῆς ὅλεσε τοίχας, ἀμφὶ δὲ δέομα
πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος·
κνύζωσεν δέ οἱ ὅσσε, πάρος περικαλλέστερόν τε·

ἀμφὶ δέ μιν δάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἥδε χιτῶνα,

435 δωγαλέα, δυπόωντα, κακῷ μεμοργυμένα καπνῷ·
ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέομα ταχείης ἐσσὸς ἐλάφοιο,
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ δωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρο.

Τώγ' ὡς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἢ μὲν ἔπειτα

440 ἐς Λακεδαιμονα διαν ἔβη μετὰ παῖδας Ὁδυσῆος.